

Harpun, Klub za podvodne aktivnosti, osn. 1962 u Rijeci; osvojio ekipno PJ u plivanju perajama i brzinskom ronjenju. 1975, te u plivanju perajama i brzinskom ronjenju za žene, 1972.

Harrer, Heinrich, austr. alpinist koji je 1938 s W. Vörgom, F. Kasperekom i A. Heckmaierom prvi put svladao sjev, stijenu Eiger. Svoj boravak kod dalaj-lame u Tibetu opisao je u knjizi *Sedam godina u Tibetu*, 1953.

Harris, Reginald (1920), engl. biciklist, 1947 osvojio amatersko PS u brzinskoj vožnji na 1000 m i 4 puta PS za profesionalne vozače u istoj disciplini (1949-51 i 1954); na 1000 m postavio SR u vremenu 1:08.6 min. Nastupao do 1975.

Hart, Marvin (1876-1931), profesionalni boksač SAD; prvak svijeta u teškoj kategoriji od 3. VII 1905 (Jack Root) do 23. II 1906 (Tommy Burns).

Harvardski step test, sp. medicina: kombinirani mišićni i kardiovaskularni test za mjerenje izdržljivosti i reakcije pulsa u oporavku. Ispitanik se mora popeti na klupicu vis. 50.8 cm i silaziti s nje u ritmu 30 puta u min, najviše 5 min. Ako ispitnik prekine vježbu ranije, mora se zabilježiti to vrijeme. Zatim ispitnik sjedne na stolicu da bi mu se izmjerio puls, i to u intervalima 1—1 1/2 min, 2—2 1/2 min i 3—3 1/2 min iza prestanka vježbanja. Indeks sposobnosti izračunava se po formuli:

$$\text{trajanje vježbe u sek} \times 100$$

$2 \times \text{zbroj frekvencije pulsa u prilikom oporavka.}$

Ako je indeks ispod 55 b., onda je to znak loše funkcionalne sposobnosti; 55—64 = prosjek, 65—79 = visoki prosjek, 80—89 = vrlo dobar rezultat, a 90 i više b. = odličan rezultat.

Hary, Armin (1937), reprezentativac SR Njemačke u atletici; prvi na OI 1960 u trčanju na 100 m sa 10.2 sek i drugi sa štafetom 4x100 m; i. g. kao prvi sprinter u svijetu postigao SR u trčanju na 100 m sa 10.0 sek; prvi na PE 1958 na 100 m i sa štafetom 4x100 m.

Hasegawa, Nobuhiko (1947), jap. stolnoteniski reprezentativac. Prvi na PS 1967 u pojedinačnoj konkurenciji. Na PS osvojio 10 medalja (5 zlatnih, 2 srebrne i 3 brončane). Pobjednik na prvenstvu Azije 1967, 1970, 1972 i 1974.

Hasenheide, najstarije vježbalište Berlina, poznato po djelovanju F. L. Jahna, koji je tu 1811, zajedno sa E. W. Eiselnom i K. F. Friesenom postavio temelje turnerstva (zajednički naziv za brojne i različite tje. vježbe sa spravama i bez spravā).

hastin (ind. slon), šah: dvokroka figura iz čaturange koja je djelovala skačući za dva polja po dijagonalu, i po tome predstavlja preteču današnji figuri lovca.

Hašimbegović, Selmo (1918), dipl. pravnik, društveno-politički radnik, nosilac Partizanske spomenice 1941 i većeg broja odlikovanja. Poslije Oslobođenja obavlja istaknute dužnosti u SR Srbiji i federaciji, poslanik Savezne skupštine, član Republičkog izvršnog vijeća SR Srbije, član Predsjedništva CK SK Srbije i Predsjedništva SR Srbije, ambasador SFRJ u Gvineji i Japanu. Bio predsjednik STV Partizan u Beogradu i STV Partizan Srbije te predsjednik Komisije za fizičku kulturu Republičkog izvršnog vijeća SR Srbije i Savezne komisije za fizičku kulturu Saveznog izvršnog vijeća (1967-68).

HASK (Hrvatski akademski športski klub), osn. 1903 u Zagrebu. Za vrijeme i svj. rata aktivnost kluba je prekinuta. Rad kluba je obnovljen 1918/19 s brojnim sekcijama. Naj-

bolje rezultate postigli su: [1] Atletska sekcija: osvojila PJ 1932 i PJ u krosu 1922, 1924 i 1928. Najistaknutiji članovi: R. Matz, M. Podupski, M. Helebrandt, B. Jamnicki, J. Kirin, B. Kojić, I. Rittig, F. Rosenkranz, F. Tučan, Z. Jakupić, S. Leandrov, P. Ferić, P. Gorić, Z. Malinarić, Z. Milićev, L. Kovačić, H. Schlesinger, V. Messner, D. Gašpar, Zulejka Stefanini-Tučan, Vera Neferović i dr.; [2] Hazena sekcija: osn. 1922; prva-kinje Jugoslavije za 1938 u sastavu: Marica Cimperman, Matilda Flick-Justin, Vjera Neferović, Anica Oman; Zdenka Peterneš, Blanka Svenščak i Ružica Vesely; [3] Nogometna sekcija: prvak Jugoslavije 1937/38; [4] Teniska sekcija: osvojila ekipno PJ za muškarce i žene 1929-30, te PJ za muškarce 1933 i 1935. Poslije 1945 HASK nije nastavio djelatnost.

hatha-yoga (jap.), sistem tje. vježbi i posebna tehnika disanja; riječ ha znači sunce, koje označava pozitivnu energiju, riječ tha mjesec, koji označava negativnu energiju. Cilj hatha-yoge je usklađivanje antagonističkih strujanja u čovjeku i izgradnja harmonične ličnosti.

Hatz, Jozsef (1904), mađ. reprezentativac u mačevanju i trener. Učio mačevanje (flore i sablju) kod A. Gellérta u Budimpešti. Nastupao na OI 1936 u Berlinu, na Kupu Evrope 1937 u Parizu te na PE 1931 u Ostendu, osvojivši treće mjesto u floretu. Trener mačevalačkih klubova u Budimpešti (1952-70) i neko vrijeme u Tunisu.

Havelange, Jean Marie Faustin — Joao (1916), brazil. sp. funkcionar, od 1975 predsjednik FIFA, od 1963 član CIO; reprezentativac Brazila u vaterpolu na OI 1936 i 1952.

Hawthorn, Michael — Mike (1929-59), brit. automobilist, prvak svijeta 1958 u kategoriji formula 1 na automobilu Ferrari-Dino 246/256; pobjednik utrke Le Mansa 1955 na vozilu Jaguar; vozio i Vanwall i BRM.

Hayes, Robert-Bob (1942), amer. reprezentativac u atletici; prvi na OI 1964 u trčanju na 100 m sa 10.0 sek i sa štafetom 4x100 m; god. 1963 postigao SR u trčanju na 100 yd sa 9.1 sek. Poslije prelazi u profesionalne igrače amer. nogometa (ragbija).

hazena, pretežno ženska ekipna sp. igra, porijeklom iz Čehoslovačke, nazvana u nas isprva rukomet ili, kasnije, češki rukomet. God. 1920 osn. je Čehoslovački savez hazene i ženskih sportova, a 1924 Jugoslavenski hazena savez. Nakon osnivanja Svjetskih igara (1924) održani su prvi međ. susreti u hazeni. Prvo PS održano je 1930 na kojem sudjeluje i reprezentacija Jugoslavije; na PS 1934, u Londonu, reprezentacija Jugoslavije osvaja prvo mjesto u sastavu: Marica Cimperman, Fanči Bernik, Anica Oman, Zlata Tonković-Cuvaj, Nada Bobinski, Zdenka Radović-Kunštek i Ivka Tonković; rezerve Melita Lovrenčić i Ema

M. HART

R. HAYES

Gršetić. PJ (s prekidima) održavala su se od 1925 do 1938. God. 1948 h. je obnovljena, ali se ubrzo veći br. druština priključuje Ru-kometnom savezu Hrvatske. Svaka družina (ekipa) ima po 7 igračica, odn. igrača (3 napadača, 2 pomagača, braniča i vratara). Igra se na igralištu, podijeljenom u 3 polja, s vratima na sredini svake poprečne linije. Igra traje: za žene 2x25 min, za omladinke 2x15 min, a za muške momčadi 2x30 min, odn. 2x20 min za omladince. Za igru je potrebna lopta od kožnog omotača s gume-nom dušicom, obujma 62—68 cm i tež. 300—350 g. Cilj igre sastoji se u tome da se lopta ubaci u protivnička vrata. Osnovne karakteristike igre: igračicama je ograničeno kretanje u pojedinim poljima (zonama). Vratari-rica i branič smiju se slobodno kretati u svojem obrambenom polju, a oba pomagača u obrambenom i srednjem polju. Međutim, pomagači ne smiju ući u vlastiti vratarov prostor, što je dopušteno samo vratarici i braniču. Sve tri igračice navalnog reda smiju djelovati u središnjem i protivničkom obrambenom polju, ne izuzimajući pri tome ni vratarov prostor. Međutim, bacanje lopte u protivnička vrata smije se izvesti samo izvan linije vratarova prostora, odn. neposredno sa same linije. Igračica smije nositi loptu najviše 3 koraka, držati je u rukama najduže 3 sek, uzastopno bacati o zemlju (najviše 2 puta) i bacati je uvis iznad glave (najviše

HAŠK, 1923.

N. HASEGAWA

